

ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Hukuki Dayanak, Tanımlar

Amaç

Madde 1- Bu yönetmeliğin amacı; gerçek ve tüzel kişilerin gerçekleştirmeyi planladıkları Yönetmelik kapsamına giren faaliyetlerin çevre üzerinde yapabilecekleri bütün etkilerin belirlenerek değerlendirilmesi ve tespit edilen olumsuz etkilerin önlenmesi için gerçekleştirilecek Çevresel Etki Değerlendirmesi sürecinde uyulacak idari ve teknik usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2- Bu yönetmelik;

- Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu ile Çevresel Etki Değerlendirmesi Ön Araştırma Raporunun hangi tür faaliyetler için isteneceğini ve ihtiva edeceği hususları,
- Çevresel Etki Değerlendirmesi sürecinde uyulacak idari ve teknik usul ve esasları,
- Çevresel Etki Değerlendirmesi İnceleme Değerlendirme Komisyonu ve Ön İnceleme Değerlendirme Komisyonunun teşkili ile çalışma usul ve esaslarını,
- Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu ile Çevresel Etki Değerlendirmesi Ön Araştırma Raporunu hazırlayacak kurum ve kuruluşların belirlenmesini,
- Bu Yönetmelik kapsamına giren faaliyetlerin işletme öncesi, işlem ve işletme sonrası süreçte izlenmesi ve denetlenmesine ilişkin usul ve esasları

kapsar.

Hukuki Dayanak

Madde 3- Bu Yönetmelik 2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 10 uncu maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve Kısaltmalar

Madde 4- Bu Yönetmelikte geçen;

Bakanlık: Çevre Bakanlığı'nı,

Taşra Teşkilatı: Çevre Bakanlığı'nın Taşra Teşkilatı'nı,

Faaliyet Sahibi: Bu Yönetmelik hükümlerine tabi olan faaliyetleri gerçekleştirmeyi planlayan ve bu faaliyetlerle ilgili ÇED veya ÇED Ön Araştırma Raporunu hazırlamakla yükümlü olan gerçek ve tüzel kişileri,

Çevre: Canlıların yaşamları boyunca ilişkilerini sürdürdükleri ve karşılıklı olarak etkileşim içinde buldukları fiziki, biyolojik, sosyal, ekonomik ve kültürel ortamı,

Etki: Planlanan bir faaliyetin hazırlık, inşaat ve işletme süresinde ya da işletme sonrasında, çevre unsurlarında doğrudan ya da dolaylı olarak, kısa veya uzun dönemde, geçici ya da kalıcı, olumlu ya da olumsuz yönde ortaya çıkması muhtemel değişiklikleri,

Etki Alanı: Planlanan bir faaliyetin işletme öncesi, işletme ve işletme sonrasında çevre unsurları itibarıyla, olumlu veya olumsuz yönde etkilediği alanı,

Çevresel Etki Değerlendirmesi: Gerçekleştirilmesi planlanan faaliyetlerin çevreye olabilecek olumlu yada olumsuz etkilerinin belirlenmesinde, olumsuz yöndeki etkilerin önlenmesi ya da çevreye zarar vermeyecek ölçüde en aza indirilmesi için alınacak önlemlerin, seçilen yer ve teknoloji alternatiflerinin tespit edilerek değerlendirilmesinde ve faaliyetlerin uygulanmasının izlenmesi ve denetlenmesinde sürdürülecek çalışmaları,

(Bu yönetmelikte Çevresel Etki Değerlendirmesi yerine ÇED kısaltması kullanılmıştır.)

Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu: ÇED Uygulanacak Faaliyetler Listesinde EK-I'de yer alan veya Mahalli Çevre Kurulun'da "Çevresel Etkileri Önemlidir" kararı verilen bir faaliyet için hazırlanacak raporu,

Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu Genel Formatı: ÇED Raporlarının hazırlanmasında esas alınacak olan, ÇED Raporlarının ihtiva edeceği hususların ana başlıkları ile her ana başlıkta işlenecek konuları gösteren EK-III' de yer alan formatı,

Çevresel Etki Değerlendirmesi Ön Araştırma Raporu: ÇED Ön Araştırması Uygulanacak Faaliyetler Listesinde Ek-II' deki faaliyetler için hazırlanacak raporu,

Çevresel Etki Değerlendirmesi Ön Araştırma Raporu Formatı: ÇED Ön Araştırma Raporu'nun hazırlanmasında esas alınacak olan EK-IV' de yer alan formatı,

Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu Özel Formatı: Faaliyetin türü ve yerine göre; Bakanlık tarafından hazırlanacak ve ÇED Raporlarının hazırlanmasında esas alınacak olan veya Valilik tarafından hazırlanacak ve ÇED Ön Araştırma Raporlarının hazırlanmasında esas alınacak olan formatı,

Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu Kararı: ÇED Raporuna tabi faaliyetler için İnceleme Değerlendirme Komisyonunca yapılan değerlendirmelerin sonuçları esas alınarak, faaliyetin çevre üzerindeki olumsuz etkilerinin bulunmadığının veya alınacak tedbirler sonucu olumsuz etkilerin ilgili mevzuat ve bilimsel esaslara göre kabul

edilebilir düzeylerde olduğunun tespiti halinde, faaliyetin gerçekleşmesinde sakınca görülmediğini belirten Bakanlık kararını,

Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumsuz Kararı: ÇED Raporuna tabi faaliyetler için İnceleme Değerlendirme Komisyonunca yapılan değerlendirmelerin sonuçları esas alınarak faaliyetin çevre üzerindeki olumsuz etkilerinin bulunduğunu ve yapılmasında sakınca görüldüğünü belirten Bakanlık kararını,

Çevresel Etkileri Önemlidir Kararı: Ek-II' de yer alan faaliyetler için Ön İnceleme Değerlendirme Komisyonu tarafından yapılan değerlendirmelerin sonuçları esas alınarak ÇED Raporu hazırlanması gerektiğini belirten Mahalli Çevre Kurulu Kararını,

Çevresel Etkileri Önemsizdir Kararı: Ek-II de yer alan faaliyetler için Ön İnceleme Değerlendirme Komisyonu tarafından yapılan değerlendirmelerin sonuçları esas alınarak faaliyetin çevre üzerinde olumsuz etkilerinin bulunmayacağını veya alınacak tedbirler sonucu olumsuz etkilerinin ilgili mevzuat ve bilimsel esaslara göre kabul edilebilir düzeylerde olduğunun tespiti halinde faaliyetin gerçekleştirilmesinde sakınca görülmediğini belirten Mahalli Çevre Kurulu Kararını,

İnceleme Değerlendirme Komisyonu: ÇED Raporlarını incelemek ve değerlendirmek üzere 443 sayılı Kanun hükmünde kararnamenin 36'ncı maddesine dayanılarak teşkil edilen ihtisas komisyonunu,

Ön İnceleme Değerlendirme Komisyonu: ÇED Ön Araştırma Raporunu incelemek ve değerlendirmek üzere 443 sayılı Kanun hükmünde kararnamenin 36'ncı maddesine dayanılarak teşkil edilen ihtisas komisyonu,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel

Hükümler

Yetki

Madde 5- ÇED'e tabi faaliyetler hakkında ÇED Olumlu ya da ÇED Olumsuz Kararı verme yetkisi Bakanlığa, ÇED Ön Araştırmasına tabi faaliyetler hakkında Çevresel Etkileri Önemlidir yada Önemsizdir kararını verme yetkisi ise Mahalli Çevre Kuruluna aittir.

ÇED ve ÇED Ön Araştırma Raporu Hazırlama Yükümlülüğü

Madde 6- Bu Yönetmelik kapsamına giren bir faaliyeti gerçekleştirmeyi planlayan gerçek ve tüzel kişiler; her türlü teşvik, izin ve ruhsat almadan önce; kamu yatırımları Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı tarafından yatırım programına alınmadan, özel kesim faaliyetlerinde uygulama projeleri onaylanmadan veya mevzi imar planı onaylanmadan önce, Ek-I'deki faaliyetler için ÇED Raporu, Ek-II'deki faaliyetler için

ise ÇED Ön Araştırma Raporu hazırlamak, ilgili makamlara sunmak ve verilecek karara göre hareket etmekle yükümlüdürler.

Ek-I' deki faaliyetler için Bakanlıktan faaliyet hakkında "ÇED Olumlu Kararı", Ek-II' deki faaliyetler için ise ÇED Ön Araştırma Raporu hazırlanıp, Mahalli Çevre Kurulu'ndan faaliyet hakkında "Çevresel Etkileri Önemsizdir " kararı alınmadıkça bu faaliyetler için **hiçbir tesvik, onay, izin ve ruhsat verilemez.**

Yer Tetkiki İçin Başvuru

Madde 7- Bu Yönetmeliğe tabi bir faaliyetin sahibi bir dilekçe ekinde faaliyetle ilgili proje özeti, faaliyet için önerilen yer veya yerlerin mülkiyetine ilişkin belge, imar veya vaziyet planı ile varsa faaliyeti tanıtıcı sair belgelerle birlikte faaliyetin gerçekleştirileceği ilin Valiliğine başvurur.

Faaliyet Yerinin Tetkiki

Madde 8- Valilik planlanan faaliyetin yeri hakkında mevzuat açısından bir engel bulunup bulunmadığını, ilgili kamu kurum ve kuruluşları nezdinde Taşra Teşkilatı aracılığı ile araştırır. Valilik bu araştırma sırasında gerekli görürse uzman kişilerden bir komisyon teşkil ederek görevlendirebilir.

Valilik otuz işgünü içinde araştırmasını tamamlar ve planlanan faaliyetin belirtilen yerde gerçekleştirilmesinin mevzuat açısından uygun olup olmadığına karar verir. Valilik bu kararını faaliyet sahibine bildirir.

Planlanan faaliyet birden fazla il sınırı içinde gerçekleştirilecek ise, faaliyet sahibi başvurusunu ilgili illerin Valiliklerine aynı anda yapar. Her ilin Valiliği faaliyetin kendi il sınırları içinde gerçekleştirilecek yeri hakkında bu maddeye göre araştırma yapar, karar verir ve kararını faaliyet sahibine bildirir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ÇED Raporuna Tabi Faaliyetler, ÇED Raporunun Hazırlanması, İnceleme-Değerlendirme Komisyonunun Kuruluşu ve Çalışma Usulü, Halkın ÇED Sürecine Katılımı

ÇED Raporuna Tabi Faaliyetler

Madde 9 : EK I'de yer alan faaliyetler ve EK II'de yer alan faaliyetlerden Mahalli Çevre Kurulu'nca "Çevresel Etkileri Önemlidir" kararı verilen faaliyetler ÇED Raporuna tabidir.

Yönetmeliğe tabi birden fazla projeyi kapsayan entegre bir faaliyetin planlanması halinde bu faaliyetin tamamı için Bakanlıkça tek bir ÇED Raporu hazırlanması istenebilir.

ÇED Raporu İçin Başvuru

Madde 10 : Ek I'de yer alan faaliyetler için Faaliyet sahibi bir dilekçe ekinde, Valilikten alacağı faaliyetin belirtilen yerde gerçekleştirilmesinde mevzuat açısından bir sakınca olmadığına dair karar ve 7.madde de belirtilen belgeleri ihtiva eden faaliyet dosyası ile birlikte Bakanlığa başvurur. Bakanlık faaliyete sahibine ÇED Raporu formatını verir. Faaliyet sahibi bu formatı esas alarak gerekli işlemlere başlar.

Mahalli Çevre Kurulu'nca "Çevresel Etkileri Önemlidir" kararı verilen faaliyetin sahibi bir dilekçe ekinde bu karar ve ÇED Ön Araştırma Raporu ile Bakanlığa başvurur. Bakanlık; faaliyete sahibine ÇED Raporu formatını verir. Faaliyet sahibi bu formatı esas alarak gerekli işlemlere başlar.

ÇED Raporunda Bulunması Gerekli Hususlar

Madde 11 : ÇED Raporlarında; Ek III'de yer alan ÇED Raporu Genel Formatı'ndaki veya faaliyetin türü ve yerine göre Bakanlıkça hazırlanacak Özel Formattaki bilgilerin yer alması zorunludur.

ÇED Raporunun Formata Uygunluğu

Madde 12 : Formata uygun olarak hazırlanan ÇED Raporu faaliyete sahibi tarafından Bakanlığa sunulur. Bakanlık yedi işgünü içinde raporu formata uygunluk yönünden inceler. Formata uygun bulunmayan rapor faaliyete sahibine iade edilir ve başvuru geçersiz sayılır. Formata uygun hazırlandığı anlaşılan ÇED Raporu faaliyete sahibince yeterli sayıda çoğaltılır ve bakanlık tarafından ilk toplantı tarihini belirten bir yazı ile İnceleme Değerlendirme Komisyonu Üyelerine gönderilir.

İnceleme Değerlendirme Komisyonunun Teşkili

Madde 13 : ÇED Raporunu İncelemek ve Değerlendirmek üzere Bakanlıkça İnceleme Değerlendirme Komisyonu teşkil edilir. Bu komisyon Bakanlıkta Şube Müdürü ya da daha üst düzeyde bir yetkilinin başkanlığında faaliyetin konusu, türü ve faaliyet için seçilen yerin özellikleri dikkate alınarak merkezi ve yerel kurum ve kuruluş temsilcileri, faaliyete sahibi veya temsilcisi, ÇED Raporunu hazırlayan kurum veya kuruluş temsilcilerinden oluşur. Komisyon çalışmalarına Bakanlıkça, üniversite, enstitü, araştırma ve ihtisas kuruluşları, ve meslek odaları temsilcileri ile gerçek ve tüzel kişiler de üye olarak çağrılabilirler.

Komisyon üyeleri temsil ettikleri merkezi ve yerel kurum ve kuruluşları ilgilendiren konulardaki yasal yetki, görev ve sorumlulukları çerçevesinde görevlendirilirler, kurum ve kuruluşları adına görüş bildirirler.

Komisyonun sekreteryası hizmetleri Bakanlıkça yürütülür.

İnceleme Değerlendirme Komisyonunun Görev, Yetki ve Sorumluluğu

Madde 14 : İnceleme Değerlendirme Komisyonu, ÇED Raporunu, Raporun Bakanlığa sunulmasından itibaren altmış işgünü içerisinde inceler ve değerlendirir.

İnceleme Değerlendirme Komisyonu üyeleri komisyonun ilk toplantısını takiben faaliyetin gerçekleştirilmesi planlanan yerde topluca ya da görevlendirecekleri üyeler marifetiyle incelemelerde bulunurlar ve halkın katılımı toplantısına iştirak ederler. Komisyon faaliyet konusuyla ilgili olarak faaliyet sahibinden bilgi vermesini araç-gereç temin etmesini, test, deney ve ölçümleri yapmasını veya yaptırmasını isteyebilir. Bu işlemlerde gerekli harcamalar faaliyet sahibi tarafından karşılanır.

İnceleme Değerlendirme Komisyonu Üyeleri mevcut benzer tesislerde inceleme yapabilirler.

İnceleme Değerlendirme Komisyonu, İnceleme Değerlendirme çalışmalarını belirtilen süre içinde tamamlar ve kararını üyeler tarafından imzalanmış bir tutanakla belirtir.

İnceleme Değerlendirme Komisyonu istendiğinde Bakanlığa ÇED Raporu ile ilgili bilgi vermekle yükümlüdürler.

İnceleme Değerlendirme Komisyonunun Çalışma Usulü

Madde 15 : İncelemeDeğerlendirme Komisyonu aşağıda belirtilen ilkelere göre çalışır:

a)Komisyon, üye sayısının salt çoğunluğu ile toplanır. "Toplantıya katılmayan üyelerin dolayısıyla temsil ettikleri kurum ve kuruluşların ÇED Raporu hakkındaki görüşlerinin olumlu olduğu kabul edilir". (1998/11 sayılı Genelge ile bu hüküm kaldırılmıştır.)

b)Komisyon üyeleri ÇED Raporunun kendi kurum ve kuruluşlarını ilgilendiren yönleri üzerinde görüş belirtirler. Komisyon Başkanı üyelerden görüşlerini yazılı olarak vermelerini isteyebilir.

c) Komisyon üyeleri inceleme ve değerlendirme sırasında, ÇED Raporu ile ilgili olarak;

1- Yapılan incelemelerin hesaplamaların ve değerlendirmelerin yeterli veri, bilgi ve belgelere dayandırılıp dayandırılmadığını,

2- ÇED Raporu ve eklerinin yeterli ve uygun olup olmadığını,

3- Faaliyetin çevreye olabilecek etkilerinin yeterince incelenip incelenmediğini,

4- Çevreye olabilecek olumsuz etkilerinin giderilmesi için gerekli önlemlerin alınıp alınmadığını,

5-Yer ve teknoloji alternatiflerinin dikkate alınıp alınmadığını,

6-ÇED Raporunda belirtilen tedbirler ve komisyonca öngörülen ilave tedbirlerle faaliyetin çevreye olabilecek olumsuz etkilerinin önlenip önlenmeyeceğine,

Dair inceleme ve değerlendirmede bulunurlar.

d) Komisyon, ÇED Raporunda (c) bendinde sayılanlar ve benzeri konularda önemli eksiklik ve aksaklık görürse, bunların giderilmesini faaliyet sahibinden ister. Bu durumda inceleme değerlendirme süreci durdurulur ve ÇED Raporu faaliyet sahibine iade edilir. Faaliyet sahibinin ÇED Raporunda istenen değişikliği yapıp yeniden komisyona intikal ettirmesi üzerine inceleme değerlendirme süreci kaldığı yerden işlemeye başlar. Faaliyet sahibinden (c) bendi kapsamında ÇED Raporunda değişiklik yapması en fazla iki defa istenebilir. İstenilen değişiklik yapılmazsa durum bir tutanakla belirlenir ve komisyon inceleme değerlendirmeye son verir.

e) Komisyon inceleme ve değerlendirme çalışmalarını belirtilen süre içinde tamamlar ve ÇED Raporu hakkındaki kararını bir tutanakla belirleyerek inceleme değerlendirme sürecini sona erdirir.

ÇED Sürecine Halkın Katılımı

Madde 16 : ÇED Raporunun Bakanlığa sunulmasından sonra, İnceleme Değerlendirme Komisyonunun ilk toplantısını müteakiben halkı yatırım hakkında bilgilendirmek, görüş ve önerilerini almak üzere faaliyet sahibi tarafından bir toplantı düzenlenir. Toplantı tarihi, faaliyet sahibi ile Bakanlık arasında varılacak mutabakat sonucu belirlenir. Toplantı yeri, faaliyetten en çok etkilenmesi muhtemel yöre halkının kolaylıkla ulaşabileceği merkezi bir yerin seçilmesine dikkat edilerek faaliyet sahibi ve Valilikçe belirlenir ve Bakanlığa bildirilir. Faaliyet sahibi toplantı yerini, gününü ve saatini belirleyen bir ilanı o yörede yayımlanan yöresel bir gazetede ve Türkiye genelinde yayımlanan tirajı en yüksek beş gazeteden birinde toplantı tarihinden en az üç gün önce bir kez yayımlatır. Toplantı, mahallin en büyük mülki amirince gerekli görülen yerlerde en az beş işgünü süre ile askıda ilan edilir, ayrıca yerel iletişim araçları ile duyurulabilir. Mahallin en büyük mülki idare amiri veya tayin edeceği bir yetkili başkanlığında yapılan toplantıda oluşan halkın görüşleri, Taşra Teşkilatı tarafından bir tutanakla belirlenerek Bakanlığa bildirilir.

ÇED Raporunu incelemek isteyenler Bakanlık veya Taşra Teşkilatında İnceleme ve Değerlendirme Süreci içerisinde raporu inceleyerek faaliyet hakkında Bakanlığa yazılı görüş bildirebilirler.

Görüşler İnceleme Değerlendirme Komisyonunda dikkate alınır. İnceleme ve Değerlendirme süresinden sonra yapılan başvurular dikkate alınmaz.

Mahalli Çevre Kurulu'nun "Çevresel Etkileri Önemlidir" kararı üzerine hazırlanan ÇED Raporu için Halkın Katılımı Toplantısı yapılmaz.

ÇED Olumlu veya ÇED Olumsuz Kararı

Madde 17 : Faaliyet sahibi, İnceleme Değerlendirme Komisyonunca kabul edilen ÇED Raporu ve eklerinin taahhüdü altında olduğunu belirten taahhüt yazısı ve noter tasdikli imza sirkülerini son şekli verilen ÇED Raporu ile birlikte Bakanlığa sunar. ÇED Raporu ile belirtilen diğer belgeler otuz iş günü içinde Bakanlığa sunulmadığı takdirde başvuru geçersiz sayılır. Kamu kurum ve kuruluşlarında imza sirküleri istenmez.

Bakanlık, ÇED Raporu ile diğer belgelerin bakanlığa sunulmasını takiben inceleme değerlendirme komisyonunun rapor hakkındaki kararını esas alarak on işgünü içinde ÇED Olumlu Kararı ya da ÇED Olumsuz Kararı verir.

Faaliyet sahibi ÇED Olumlu Kararı verilen faaliyet için, diğer mevzuat uyarınca ilgili kurum ve kuruluşlardan gerekli izinleri alarak dört yıl içinde yatırıma başlamadığı takdirde ÇED Olumlu Kararı geçersiz sayılır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

ÇED Ön Araştırma Raporuna Tabi Faaliyetler, ÇED Ön Araştırma Raporunun Hazırlanması, İncelenmesi Ve Değerlendirilmesi

ÇED Ön Araştırması Raporuna Tabi Faaliyetler

Madde 18 : ÇED Ön Araştırma Raporuna;

- a) EK II 'de yer alan faaliyetler,
- b) Yönetmelik kapsamında bulunan mevcut faaliyetlerden kapasite arttırımı, genişletme veya proses değişikliği yapılan faaliyetler,
- c) Bu Yönetmelik kapsamı dışında bulunan mevcut faaliyetlerden kapasite arttırımı, genişletme, proses veya kullanım amacı değişikliği yapılarak yönetmelik kapsamına giren faaliyetler

tabidir.

ÇED Ön Araştırma Raporu Başvurusu

Madde 19 : Faaliyet sahibi bir dilekçe ekinde Valilikten alacağı, faaliyetin belirtilen yerde gerçekleştirilmesinde mevzuat açısından bir sakınca olmadığına dair karar ve 7. maddede belirtilen belgeleri ihtiva eden dosya ile birlikte Valiliğe başvurur.

Valilik faaliyet sahibine ÇED Ön Araştırma Raporu formatını verir. Faaliyet sahibi bu formatı esas alarak gerekli işlemlere başlar.

ÇED Ön Araştırma Raporunda bulunması gereken hususlar

Madde 20 : Bu yönetmelik uyarınca ÇED Ön Araştırması Uygulanacak faaliyetler için hazırlanacak ÇED Ön Araştırma Raporlarında ; Ek-IV'de yer alan ÇED Ön Araştırma Raporları Genel Formatındaki veya faaliyetin türü ve yerine göre Valilikçe hazırlanacak özel formattaki bilgilerin yer alması zorunludur.

ÇED Ön Araştırma Raporlarının Formata Uygunluğu

Madde 21: Faaliyet sahibi, ÇED Ön Araştırma Raporu ve eklerinin taahhüdü altında olduğunu belirten taahhüt yazısı ve noter tasdikli imza sirkülerini ÇED Ön Araştırma ile birlikte Valiliğe sunar. Kamu kurum ve kuruluşlarından imza sirküleri istenmez.

Valilik beş işgünü içinde raporu formata uygunluk yönünden inceler. Formata uygun bulunmayan rapor faaliyet sahibine iade edilir ve başvuru geçersiz sayılır. Formata uygun olduğu anlaşılan ÇED Ön Araştırma Raporu faaliyet sahibince yeterli sayıda çoğaltılır ve Valilik tarafından ilk toplantı tarihini belirten bir yazı ile Ön İnceleme Değerlendirme Üyelerine gönderilir.

Ön İnceleme Değerlendirme Komisyonunun Teşkilatı

Madde 22 : ÇED Ön Araştırma Raporunu İncelemek ve Değerlendirmek üzere Bakanlıkça, bir Ön İnceleme Değerlendirme Komisyonu teşkil edilir. Bu komisyon; Taşra Teşkilatında Şube Müdürü ya da daha üst düzeyde bir yetkilinin başkanlığında faaliyetin konusu, türü ve faaliyet için seçilen yerin özellikleri dikkate alınarak ilgili bakanlıkların taşra teşkilatları ile yerel yönetim, faaliyet sahibi veya temsilcisi, ÇED Ön Araştırma Raporunu hazırlayan kurum ve kuruluş temsilcilerinden oluşur. Komisyon çalışmalarına Valilikçe, Üniversite, Enstitü, Araştırma ve İhtisas kuruluşları ve Meslek Odaları temsilcileri ile gerçek ve tüzel kişiler de üye olarak çağrılabilirler.

Komisyon üyeleri temsil ettikleri kurum ve kuruluşları ilgilendiren konulardaki yasal yetki görev ve sorumlulukları çerçevesinde görevlendirilirler, kurum ve kuruluşları adına görüş bildirirler. Komisyonun sekreteryaya hizmetleri taşra teşkilatınca yürütülür.

Ön İnceleme Değerlendirme Komisyonunun Görev Yetki ve Sorumluluğu

Madde 23 : Ön İnceleme Değerlendirme Komisyonu ÇED Ön Araştırma Raporunu, Raporun Valiliğe sunulduğundan itibaren kırk işgünü içerisinde inceler ve değerlendirir.

Ön İnceleme Değerlendirme Komisyonu üyeleri komisyonun ilk toplantısını takiben faaliyetin gerçekleştirilmesi planlanan yerde topluca ya da görevlendirecekleri üyeler marifetiyle incelemelerde bulunurlar ve halkın katılımı toplantısına iştirak ederler.

Komisyon faaliyet konusu ile ilgili olarak faaliyet sahibinden bilgi vermesini, araç-gereç temin etmesini, test deney ve ölçümleri yapmasını veya yaptırmasını isteyebilir. Bu işlemlerde gerekli harcamalar faaliyet sahibi tarafından karşılanır.

Ön İnceleme Değerlendirme Komisyonu Üyeleri mevcut benzer tesislerde inceleme yapabilirler.

Ön İnceleme Değerlendirme Komisyonu İnceleme ve Değerlendirme çalışmalarını belirtilen süre içinde tamamlar ve gerekçeli raporunu Valiliğe sunar.

Ön İnceleme Değerlendirme Komisyonunun Çalışma Usulü

Madde 24 : Ön İnceleme Değerlendirme Komisyonu aşağıda belirtilen ilkelere göre çalışır:

a) Komisyon üye sayısının salt çoğunluğuyla toplanır. Toplantıya katılmayan üyelerin temsil ettikleri kurum ve kuruluşların ÇED Ön Araştırma Raporu hakkındaki görüşleri olumlu olduğu kabul edilir. (1998/11 Genelgesi ile bu hüküm kaldırılmıştır.)

b) Komisyon üyeleri ÇED Ön Araştırma Raporunu kendi kurum ve kuruluşlarını ilgilendiren yönleri üzerinde görüş belirtirler. Komisyon Başkanı üyelerden görüşlerini yazılı olarak vermelerini isteyebilir.

c) Komisyon üyeleri inceleme ve değerlendirme sırasında, ÇED Ön Araştırma Raporu ile ilgili olarak;

1- Yapılan incelemelerin hesaplamaların ve değerlendirmelerin yeterli veri, bilgi ve belgelere dayandırılıp dayandırılmadığını,

2- ÇED Ön Araştırma Raporu ve eklerinin yeterli ve uygun olup olmadığını,

3- Faaliyetin çevreye olabilecek etkilerinin yeterince incelenip incelenmediğini,

4- Yer ve teknoloji alternatiflerinin dikkate alınıp alınmadığını,

5-ÇED Ön Araştırma Raporunda belirtilen tedbirlerle faaliyetin çevreye olabilecek olumsuz etkilerinin önlenip önlenmeyeceğine,

dair inceleme ve değerlendirmede bulunurlar.

d) Komisyon, İnceleme ve Değerlendirme çalışmalarını belirtilen süre içinde tamamlar ve gerekçeli raporunu Valiliğe sunar.

ÇED Ön Araştırma Sürecine Halkın Katılımı

Madde 25 : ÇED Ön Araştırma Raporunun Valiliğe sunulmasından sonra Ön İnceleme Değerlendirme Komisyonunun ilk toplantısını müteakiben halkı yatırım hakkında bilgilendirmek, görüş ve önerilerini almak üzere, faaliyet sahibi tarafından bir toplantı düzenlenir. Toplantı tarihi ve yeri faaliyet sahibi ile Valilik arasında varılacak mutabakat sonucu belirlenir. Faaliyet sahibi toplantı yerini, gününü ve saatini belirleyen bir ilanı o yörede yayımlanan yöresel bir gazetede toplantı tarihinden en az üç gün önce bir kez yayımlatır. Toplantı, mahallin en büyük mülki idare amirince gerekli görülen yerlerde en az beş iş günü süre ile askıda ilan edilir. Ayrıca yerel iletişim araçlarıyla duyurulabilir. Mahallin en büyük mülki idare amiri veya tayin edeceği bir yetkili başkanlığında yapılan toplantıda oluşan halkın görüşleri taşra teşkilatı tarafından bir tutanakla tespit edilir.

ÇED Ön Araştırma Raporunu incelemek isteyenler taşra teşkilatında inceleme ve değerlendirme süresi içerisinde raporu inceleyerek faaliyet hakkında Valiliğe yazılı görüş bildirebilirler. Görüşler Ön İnceleme Değerlendirme Komisyonu'nda dikkate

alınır. İnceleme ve değerlendirme süresinden sonra yapılan başvurular dikkate alınmaz.

Çevresel Etkileri Önemlidir veya Önemsizdir Kararı

Madde 26 : Mahalli Çevre Kurulu ilk Toplantısında, Ön İnceleme Değerlendirme Komisyonunca Valiliğe sunulan ÇED Ön Araştırma Raporuna ilişkin gerekçeli raporu esas alarak faaliyet hakkında "Çevresel Etkileri Önemlidir" veya "Çevresel Etkileri Önemsizdir" kararını verir. Bu karar beş iş günü süre ile askıda ilan edilir.

"Çevresel Etkileri Önemsizdir" kararı verilen faaliyetlerle ilgili olarak Ön İnceleme Değerlendirme Komisyonunun gerekçeli raporu ve Mahalli Çevre Kurulu Kararı Valilikçe beş iş günü içinde faaliyet sahibine, Bakanlığa, İlgili Kurum ve Kuruluşlara bildirilir.

Faaliyet hakkında verilen "Çevresel Etkileri Önemsizdir " kararının geçerlilik süresi üç yıldır.

"Çevresel Etkileri Önemlidir" kararı verilen faaliyetlerle ilgili olarak ÇED Raporunun hazırlanması gerektiği Valilikçe beş iş günü içinde faaliyet sahibine, ilgili kurum ve kuruluşlara bildirilir. Mahalli Çevre Kurulu Kararı ve faaliyet dosyası ise Bakanlığa gönderilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Faaliyetin İzlenmesi Ve Denetlenmesi

Madde 27 : Bakanlık ;

a)Bu Yönetmelik kapsamına giren faaliyetler için Yönetmelik hükümlerine uyulmasını temin etmek üzere,

b)"ÇED Olumlu Kararı" verilen ve "Çevresel Etkileri Önemsizdir" kararı alınan faaliyetlerle ilgili olarak faaliyet sahibi tarafından taahhüt edilen hususların yerine getirilip getirilmediğini,

izler ve denetler.

Bakanlık bu görevi yerine getirirken gerekli gördüğü takdirde kamu özel kuruluşlar, ilgili meslek odaları, merkezi ve yerel yönetimlerle işbirliği yapar.

Yönetmeliğe Aykırı Uygulamaların Durdurulması

Madde 28 : Bu Yönetmelik kapsamındaki faaliyetlerin, "ÇED Olumlu Kararı" veya "Çevresel Etkileri Önemsizdir" kararını belirten yazıyı almadan başladığı tespit

edildiğinde, faaliyet, mahallin en büyük mülki idare amirince durdurulur. Yönetmelik hükümlerine göre gerekli işlemler tamamlanmadan durdurma kararı kaldırılmaz.

ÇED Olumlu Kararı verilen faaliyetler için ÇED Raporu ve ekleri hakkındaki taahhünameye uyulmadığının tespiti halinde, Mahallin en büyük mülki idare amiri sözkonusu yükümlülüklerin yerine getirilmesi için bir defaya mahsus olmak üzere en fazla otuz günlük bir süre verir. Bu süre sonunda yükümlülüklerini yerine getirmeyen faaliyet sahibinin faaliyeti durdurulur. Yükümlülükler yerine getirilmedikçe durdurma kararı kaldırılmaz. Cezai hükümler saklıdır. "Çevresel Etkileri Önemsizdir" kararı verilen faaliyetler için ÇED Ön Araştırma Raporu ve ekleri hakkındaki taahhünameye uyulmadığının tespiti halinde yukarıdaki fıkra hükümleri uygulanır.

Sürelerin Uzatılması ve Durdurulması

Madde 29 : ÇED Süreci ile ilgili süreler Bakanlıkça gerekli hallerde ve/veya faaliyet sahibinin talebi halinde gerekçesi belirtilmek kaydıyla Bakanlık onayı ile uzatılabilir veya durdurulabilir.

ÇED Ön Araştırması Süreci ile ilgili süreler ise taşra teşkilatının gerekli gördüğü hallerde ve/veya faaliyet sahibinin talebi halinde gerekçesi belirtilmek kaydıyla Valilik onayı ile uzatılabilir veya durdurulabilir.

Bu husus ilgililere ve faaliyet sahibine bildirilir.

Faaliyet Sahibinin Değişmesi

Madde 30 : Faaliyet sahibinin herhangi bir nedenle değişmesi durumunda yeni faaliyet sahibi eski faaliyet sahibinin taahhüt ve yükümlülüklerini başka bir işleme gerek kalmaksızın yüklenmiş sayılır.

İhtilafların Çözümü

Madde 31 : Yönetmelikte belirtilen faaliyetlerin ÇED Raporuna ya da ÇED Ön Araştırma Raporuna tabi olmaları hakkında ihtilaf çıkması halinde Bakanlık görüşü esas alınır.

Yeterlik Belgesi

Madde 32 : ÇED Raporu ve ÇED Ön Araştırma Raporu hazırlayacak kurum veya kuruluşlar Bakanlıktan Yeterlik Belgesi almakla yükümlüdür. Yeterlik Belgesinin verilmesi, Yeterlik Belgesi verilen kurum ve kuruluşların denetlenmesi ve belgenin iptal edilmesi ile ilgili usul ve esaslar Bakanlıkça hazırlanacak bir tebliğ ile düzenlenir.

Askeri Faaliyetler

Madde 33 : Ülke savunması açısından stratejik öneme sahip askeri faaliyetlere uygulanacak ÇED Prosedürü, Bakanlık ve Milli Savunma Bakanlığı tarafından birlikte belirlenir.

Tebliğler

Madde 34 : Bakanlık, gerekli gördüğü hallerde bu Yönetmelikte belirtilen konulara ilişkin olarak tebliğler çıkarabilir.

Yürürlükten Kaldırılan Mevzuat

Madde 35 : 07 Şubat 1993 tarih ve 21489 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçici Madde 1 : 07 Şubat 1993 tarihinden önce uygulama projeleri onaylanmış veya Çevre Mevzuatı ve diğer ilgili mevzuat uyarınca yetkili mercilerden izin, ruhsat veya onay ya da kamulaştırma kararı alınmış veya ilgili mevzuat gereğince yer seçimi yapılmış veya yatırım programına alınmış veya mevzi imar planları onaylanmış faaliyetlere bu Yönetmelik hükümleri uygulanmaz.

Geçici Madde 2: Bu Yönetmeliğin yayımından önce güzergah belirlenmesini gerektiren faaliyetlerden ilgili mevzuat gereğince güzergahı belirlenen veya yatırım programına alınan petrol ve gaz boru hatları, enerji nakil hatları, otoyollar, ekspres yollar, devlet yolları ve il yolları faaliyetlerine bu yönetmelik hükümleri uygulanmaz.

Geçici Madde 3 : Bu yönetmeliğin yürürlüğe girmesinden önce başvurusu yapılmış veya ÇED Raporu Formatı veya ÇED Ön Araştırma Kontrol Listesi verilmiş faaliyetlere bu yönetmeliğin lehte olan hükümleri ve 07.02.1993 tarih ve 21489 sayılı Resmi Gazete de yayımlanarak yürürlüğe giren Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği hükümleri uygulanır. (Danıştay 6. Dairesi'nin 1997/4497 sayılı kararı ile bu madde hakkında yürütmeyi durdurma kararı verilmiştir.)

Geçici Madde 4 : Yeterlik Belgesi ile ilgili tebliğin yayımlanmasından önce, ÇED Raporu ve ÇED Ön Araştırma Raporu hazırlayacak kurum ve kuruluşlarda yeterlik belgesi bulunması şartı aranmaz. Ancak, planlanan faaliyetin türü ve yeri ile ilgili en az üç farklı meslek grubundan, en az lisans seviyesinde eğitim görmüş üç yıl ve üstü mesleki tecrübeye sahip kişilerin ÇED Raporu ve ÇED Ön Araştırma Raporunun hazırlanmasında görev alması ve raporların bu kişiler tarafından imzalanması gereklidir.

Geçici Madde 5 : Taşra Teşkilatı bulunmayan illerde Taşra Teşkilatı kuruluncaya kadar bu Yönetmelik ile Taşra Teşkilatına verilmiş tüm yetki ve sorumluluklar Valilikçe uygun görülen diğer Bakanlıkların İl İdare Şube Başkanlıklarınca yerine getirilir.

Yürürlük

Madde 36 : Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 37 : Bu Yönetmelik hükümlerini Çevre Bakanı yürütür.

ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ UYGULANACAK FAALİYETLER LİSTESİ

- 1) Rafineriler gazlaştırma ve sıvılaştırma tesisleri,
 - a) Ham petrol rafinerileri (Ham petrolden yağlama maddesi üreten tesisler hariç),
 - b) Kömür veya bitümlü şistin sıvılaştırıldığı ve gazlaştırıldığı tesisler (500 ton/gün ve üzeri),
- 2) Petrokimya kompleksi,
- 3) Lastik üreten fabrikalar (dış lastik, iç lastik, kolon, sırt kauçuğu, uçak lastiği, kort bezi vb.)
- 4) Tarım ilaçları veya farmasötik ürünlerin üretildiği fabrikalar,
- 5) Akü veya pil üreten fabrikalar,
- 6) Parlayıcı veya patlayıcı maddelerin üretildiği fabrikalar
- 7) Petrol, petrokimyasal veya kimyasal ürün depolama tesisleri (Toplam depolama kapasitesi 5.000 m³ ve üzeri),
- 8) Kimyasal gübre veya gübre ara maddeleri üreten entegre tesisler ve depolandığı tesisler,
- 9) Çimento fabrikaları, klinker üreten tesisler,
- 10) Seramik, porselen, cam fabrikaları,
- 11) Terbiye, boyama ve apre ünitelerini birlikte içeren tekstil veya halı fabrikaları,
- 12) Hamderi işleme tesisleri (İşlenmiş ham deriden nihai ürünler üreten tesisler hariç)
- 13) Selüloz ve selüloid üretim tesisleri, kağıt hamuru ve her çeşit kağıt üretimi yapan fabrikalar,
- 14) Şeker fabrikaları,
- 15) Maya fabrikaları,
- 16) Hayvan kesim yerleri veya çıkan yan ürünleri işleme ve benzeri tesisleri ile entegre et tesisleri(4.000 ton/yıl canlı ağırlık ve üzeri)
- 17) Asbest, asbest içeren ürünlerin işlenmesi veya dönüştürülmesi yapılan tesisler,

a) Yıllık üretimi 20.000 tonun üzerinde nihai ürün olarak asbest-çimento ürünleri üreten tesisler,

b) Yıllık üretimi 50 tonun üzerinde nihai ürün olarak friksiyon(sürtünme)maddesi üreten tesisler,

c) Yılda 200 tonun üzerinde asbest kullanan diğer tip tesisler,

18) İhtisas sanayi bölgeleri,

19) Her türlü motorlu taşıtların imali veya montajı,

20) Toksik ve tehlikeli artıkların yakılması, kimyasal arıtım, nihai depolanması veya araziye gömülmesi ile ilgili atık

uzaklaştırma tesisleri, (1200 kg ve üzeri)

21) Demir ve Çelik tesisleri,

a) Cevherden hadde mamulü üreten entegre Demir-Çelik tesisleri,

b) Hurdaya dayalı sıvı çelik üreten tesisler,

c) Haddehaneler (Üretim kapasitesi 100.000 ton/yıl ve üzeri),

d) Sıcak Dövme ve Soğuk Pres tesisleri (Üretim kapasitesi 10.000 ton/yıl ve üzeri),

e) Döküm fabrikaları (Üretim kapasitesi 5.000 ton/yıl ve üzeri),

f) Boru üretimi yapan tesisler, (Üretim kapasitesi 100.000 ton/yıl ve üzeri),

22) Demir dışı metallerin eritildiği ve üretildiği tesisler,

23) Termik güç santralleri (Kurulu gücü 150 MW ve üzeri olanlar),

24) Nükleer güç santralleri ile diğer nükleer reaktörler,

25) Radyoaktif atık tesisleri (Radyoaktif atıkların depolanması, bertarafı ve işlenmesi amacıyla projelendirilen

tesisler),

26) Nükleer yakıtların üretilmesi veya zenginleştirilmesi ile ilgili tesisler,

27) Büyük alt yapı faaliyetleri,

a) Otoyollar, ekspres yollar ve devlet yolları (İmar planına işlenmiş olan şehir geçişleri hariç),

b) Havaalanları (2.100 m. ve üzeri pist uzunluğu),

c) Limanlar,

d) İskeleler ve rıhtımlar (20.000 DWT ve üzerindeki gemilerin yanaşabileceği);

e) Yat limanları,

f) Su depolama tesisleri(Göl hacmi 100 milyon m³ ve üzeri ya da göl alanı 15 km² ve üzeri),

g) Nehir tipi santraller (Kurulu gücü 50 MW ve üzeri)

28)Toplu halde projelendirilen konutlar (1.000 ve üzeri) ve olimpik spor köyleri.

29) Turizm konaklama tesisleri (200 oda ve üzeri),

30) Petrol ve gaz boru hatları (Boru çapı 600 mm ve üzeri)

31) Gerilimi 154 kilovolt ve üstü enerji nakil hatları

32) Dip taraması (200.000 m³ ve üzeri)

33) Gemi söküm tesisleri,

34) Tersaneler,

35) Yıllık 10.000.000 m³ ve üzeri yeraltı suyu çıkarma ve iletim faaliyetleri ile yüzeysel su kaynaklarından yıllık

3.000.000 m³ ve üzeri su temin faaliyetleri (Su depolama tesisleri hariç),

36) Madencilik faaliyetleri,

3213 Sayılı Maden Kanununa göre alınmış olan ruhsatlardan;

a. a) Enerji madenlerinin tamamı,

b. b) Metal madenlerinin tamamı,

c) Sanayi madenlerinden Bor bileşikleri, Barit, Diatomit, Kükürt, Fluroit, Zeolit, Kalsedon, Fosfat,

Stronsiyum, Feldspat, Trona ve Nadir Toprak Elementlerinin tamamı,

d) Her türlü maden zenginleştirme tesisleri,(Kırma eleme gibi basit cevher hazırlama tesisleri hariç

37) Denizlerden petrol çıkarma faaliyetleri,

38) Katı atıkları depolama tesisleri, (10 hektardan büyük veya günlük 100 tondan büyük depolama hacmi olan

çöp alanları)

EK-II

:

**ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ ÖN ARAŞTIRMASI
UYGULANACAK FAALİYETLER LİSTESİ**

1) Ara Mamüllerin işlenmesi ve her türlü kimyasalların üretimini ve depolanması,

2) Petrol, petrokimyasal veya kimyasal ürün depoları (Toplam depolama kapasitesi 500-5000 m³ arası, 5000 m³ hariç),

3) Gıda ve İçki Sanayi

a)Hayvan kesim yerleri, çıkan yan ürünlerin veya et ürünlerini işlenmesi tesisleri, (1.000 ton/yıl-4.000 ton/yıl canlı ağırlığa kadar),

b)Hayvani veya bitkisel yağ üretim tesisleri.

c)Süt ve mamülerinin imali (Kapasitesi 5.000 lt/gün ve üzeri)

d)Bira veya malt imali tesisleri

e)Alkollü içki veya meşrubat üretimi tesisleri,

f)Su ürünleri üretim ve işleme tesisleri,

g)Konserve Fabrikaları

4) Sigara fabrikaları,

5) Tekstil Sanayi;

a) Sentetik iplik, elyaf fabrikaları,

b) Müstakil terbiye, boyama ve apre tesisleri,

c) Yünün ovalanması, yağının alınması, ağartılması fabrikaları,

6) Ağacın kimyasal prosese tabi tutulduğu sanayiler, kontraplak, ağaç kaplama ve suni tahta fabrikaları;

7) Çimento öğütme, dolun ve paketleme tesisleri,

8) Tuğla ve Kiremit Fabrikaları,

9) Demir- Çelik tesisleri,

a)Hurdaya dayalı sıvı çelik üreten tesisler (Ek-I' de yer almayanlar)

b)Haddehaneler (EK-I' de yer almayanlar),

c)Sıcak Dövme ve Soğuk Pres tesisleri (EK-I' de yer almayanlar),

d)Döküm fabrikaları (EK-I' de yer almayanlar),

e)Boru üretimi yapan tesisler (EK-I' de yer almayanlar),

10) Demiryolu teçhizatının, vagon ve her türlü demiryolu aracının imali ve montajı,

- 11) Her türlü motor imal eden fabrikalar,
- 12) Elektronik ve elektromekanik tesisleri,
- 13) Kömür ve linyit priketleme tesisleri,
- 14) Jeotermal enerji üretimi,
- 15) Havagazı ve kok fabrikaları,
- 16) Arazi kullanımı ve alt yapı projeleri
 - a)Katı atık depolama tesisleri (Ek-I'de yer almayanlar), çöp aktarma istasyonları, katı atık işleme tesisleri veya yakma tesisleri,
 - b)Toksik ve tehlikeli artık ve atıkların yakılması, kimyasal arıtımı, nihai depolanması veya araziye gömülmesiyle ilgili atık uzaklaştırma tesisleri,
 - c)Eğitim kampüsü, spor ve sağlık kompleksleri,
 - d)Derin deniz deşarjı ve atıksu arıtma tesisleri (Yerleşim birimlerine ait proje nüfusu 20.000 ve üzeri)
 - e)Toplu halde projelendirilen konutlar (200 konut dahil 1.000 konuta kadar)
 - f)Turizm konaklama tesisleri (5 oda dahil 200 konuta kadar)
 - g)İskeleler ve rıhtımlar (Ek-I'de yer almayanlar),
 - h)Balıkçı ve römorkör barınakları, yat yanaşma yeri (Bakım, onarım, ikmal ve kışlama tesisleri olanlar,)
 - i)Dip taraması (Ek-I'de yer almayanlar)
 - j) Denizden alan kazanılması
 - k) Havaalanları (EK-I' de yer almayanlar),
 - l) Su depolama tesisleri (Göl hacmi 10 milyon m³ dahil, 100 milyon m³'e kadar ya da göl alanı 1-15 km² arasında olanlar)
 - m) İl yolları,
- 17) Petrol arama ve çıkarma faaliyetleri,
 - 18) Madencilik faaliyetleri : Maden arama ve Ek-I'de yer almayan Maden Kanunu kapsamındaki Madenlerin çıkarılması ile Taş Ocakları Nizamnamesinde ve Tuz Kanunu'nda belirtilen Ocak işletmeleri ve/veya cevher hazırlanması işlemleri.